

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Mary Nynäs

Generationsskifte i ett aktiebolag

Case Företag X Ab

Företagsekonomi
2016

ABSTRACT

Author	Mary Nynäs
Title	Generation change in a Limited Company
Year	2016
Language	Swedish
Pages	44 + 1 Appendices
Name of Supervisor	Niklas Kallenberg

The aim of this thesis is to find out how a generation change is working from the beginning to the end, how you should prepare and what kind of alternatives there are to choose between. The reason why I chose this subject is because I have been through a generation change 2012 and got interested in the subject. I'm going to have a real company as an example and compare the results with 2012 and 2016 and find out which year would have given better results and better alternatives.

The theory part includes the planning of a generations change, the valuation of a company and the alternatives and the taxation of the alternatives. I am going to write about the most common three alternatives.

Because the transferor wanted it to be as cheap as possible for the transferee, the investigation gave the results that the cheapest alternative as gift and the most expensive alternative was to sell it. When I compared to results between 2012 and 2016 it became clear that 2012 was a better choice.

INNEHÅLL

ABSTRAKT

ABSTRACT

1	INLEDNING	8
1.1	Syfte	9
1.2	Problem	9
1.3	1.3 Avgränsning	9
1.4	Metod	9
2	ALLMÄNT OM EN GENERATIONSVÄXLING OCH PLANERING	11
2.1	Ägoandelar överförs vidare	11
2.2	Planeringen	12
2.2.1	Orsaker och svårigheter	12
3	VÄRDERING AV FÖRETAGET	14
3.1	Substansvärde	14
3.2	Avkastningsvärde	15
4	DE TRE OLIKA ALTERNATIVEN	18
4.1	Gåva, gåvoartat köp & köp	18
4.2	Gåva	19
4.3	Gåvoartat köp	20
4.4	Köp	21
5	BESKATTNING AV ALTERNATIVEN	22
5.1	Gåva	22
5.2	Gåvoartat köp	24
5.2.1	Skattelättnad i gåvoskatten	25
5.3	Köp	26
5.3.1	Överlåtelsevinst	27
5.3.2	Presumtiv anskaffningsutgift	27
6	METOD	29
6.1	Empiri	29
6.2	Metoder	29

7	CASE: FÖRETAG X AB	30
7.1	Företaget X ab	30
7.2	Planering	30
7.3	Värdering av företaget	31
7.4	Gåva	32
7.5	Gåvoartat köp	35
7.6	Köp	39
8	AVSLUTNING	42
8.1	Gåva	42
8.2	Gåvoartat köp	43
8.3	Köp	43
	KÄLLOR	46
	INTERVJU 1	1
	INTERVJU 2	1
	BILAGOR	

FÖRTECKNING ÖVER FIGURER OCH TABELLER

Figur 1.	Förenklad syn på gåvoartat köp.....	20
Figur 2.	Skatteklass I.....	23
Figur 3.	Skatteklass II.....	24
Figur 4.	Förenklad syn på gåvoartat köp med skatt i beaktning.....	25
Figur 5.	Skatteklass I enligt tabell 30.11.2012/705.....	33
Figur 6.	Skillnad mellan boksluten år 2011 och 2015.....	43
Figur 7.	Kostnader för en övertagare.....	44
Tabell 1	Orsaker till generationsväxling (Heinonen .3).....	13
Tabell 2	Exempel på substansvärdering.....	15
Tabell 3	Skillnader på de tre olika alternativen. (Immonen & Lindgren. 5)....	18
Tabell 4	Presumtiv anskaffningsutgift.....	28
Tabell 5	Gåvobeskattning 2012.....	34
Tabell 6	Gåvobeskattning 2015.....	35
Tabell 7	Gåvoartat köp 2012 del 1.....	36
Tabell 8	Gåvoartat köp 2012 del 2.....	37
Tabell 9	Gåvoartat köp 2016 del 1.....	38
Tabell 10	Gåvoartat köp 2016 del 2.....	39
Tabell 11	Avkastningsvärde 2012.....	40
Tabell 12	Avkastningsvärde 2016.....	40
Tabell 13	Köp.....	41

FÖRTECKNING ÖVER BILAGOR

BILAGA 1. Intervjuer

1 INLEDNING

En generationsväxling i ett aktiebolag handlar om att en aktieägare överför sina ägodelar till någon annan. Det behöver nödvändigtvis inte vara inom familjen även fast man ofta tror det. En aktieägare kan också överföra sina ägodelar till någon annan i släkten eller en helt utomstående person. En generationsväxling kan också ske när ägaren har avlidit. (Skatteförvaltningen 2013)

Generationsväxlingar sker hela tiden så därför är det ett viktigt ämne. En generationsväxling består av flera stadier; den viktigaste är planeringen. Detta lärdomsprov kommer att vara uppdelat i två delar; en teoridel och en empiridel. I den teoretiska delen börjar jag med att allmänt presentera en generationsväxling i ett aktiebolag som jag beskriver i kapitel 2. I kapitel 3 kommer jag att berätta om planeringen, hur viktigt det är med att planera i god tid. Planeringen är kanske den viktigaste av hela processen både psykiskt och fysiskt. Där tar jag också upp olika orsaker varför man gör en generationsväxling och svårigheter som uppstår. I kapitel 4 tar jag upp värderingen av ett företag eftersom man behöver veta vad företaget är värt innan man kan komma vidare i processen. Där beskriver jag substansvärde och avkastningsvärde.

Det finns flera olika sätt att genomföra en generationsväxling och det finns inget alternativ som är det enda rätta utan ett alternativ passar kanske bäst hos någon medan ett annat alternativ är bättre hos en annan generationsväxling. De tre vanligaste alternativen är gåva, gåvoartat köp och köp. De här tre alternativen kommer jag att ta upp i kapitel 5. Beskattning av gåva, gåvoartat köp och köp kommer jag att ta upp i kapitel 6.

Kapitel 7 kommer att handla om vilka specifika metoder jag har använt mig av i både den teoretiska delen och den empiriska delen.

Den empiriska delen kommer att handla om de tre olika alternativen som jag kommer att jämföra med år 2012 och 2016. Jag kommer att se vilket alternativ

som är mest lönsamt för övertagarna samt övertagaren och om det är stor skillnad om generationsväxlingen hade skett idag istället för år 2012. Jag kommer även att använda mig av två olika skatttabeller, den äldre versionen för år 2012 och den nyare versionen för år 2016 för att få sanna belopp.

1.1 Syfte

Syftet med detta arbete är att ta reda på hur en generationsväxling inom ett aktieföretag går till. Syftet är också att ta reda på hur stor skillnad det vore på värdet av aktierna i företag X om generationsväxlingen hade skett idag år 2016 istället för 2012.

1.2 Problem

Det är en stor förändring som sker för en överlåtare och övertagare när en generationsväxling utförs. Därför har jag valt att forska i hur man gör en generationsväxling och vilka olika sätt man kan göra den på beroende på och vad som är mest lönsamt för överlåtaren.

1.3 1.3 Avgränsning

Eftersom jag skriver om ett företag så kommer jag bara att ta med det som berör själva företaget X ab. Därmed kommer jag inte att ta med noterat bolag utan jag håller mig till onoterat som företaget är. Själva generationsväxlingen skedde år 2012 så jag kommer endast att räkna ut skillnaden mellan 2012 och detta år 2016. Jag kommer inte att ha uträkningar för varje år där emellan.

1.4 Metod

Jag kommer att använda mig av tryckta källor och elektroniska källor när det gäller den teoretiska delen. Den empiriska delen kommer att gå ut på att intervjua en av företagets aktieägare som har utfört generationsväxlingen. Teorin kommer att gå hand i hand med den empiriska delen. Jag kommer även att intervjua revisor Mårten Kjellman som skötte om generationsväxlingen.

Till slut kommer jag att jämföra alla lösningar och få reda på om det hade varit mer lönsamt idag eller för tre år sedan att göra generationsskiftet från både överlåtarens och övertagarnas synvinkel.

2 ALLMÄNT OM EN GENERATIONSVÄXLING OCH PLANERING

En generationsväxling är en händelse där en aktieägare överlåter sin företagsverksamhet till någon annan. Ägaren kan vara vid liv eller så händer det när ägaren har avlidit. Ett generationsskifte behöver inte handla om att en övertagare hör till familjen utan det kan också vara någon i släkten eller en helt utomstående person som tar över verksamheten. I samband med ett generationsskifte så kommer också beskattning in i bilden. Det kan handla om gåvobeskattning, inkomstbeskattning, överlåtelsebeskattning, mervärdesbeskattning och arvsbeskattning. Beskattningen gäller övertagaren och överlåtaren men även bolaget kan råka ut för beskattningen. (Skatteförvaltningen 2013)

2.1 Ägoandelar överförs vidare

När ett företags ägare överför sina ägodelar, dvs. aktier till någon i familjen eller nära släktingar kallas det generationsväxling. Ett generationsskifte kan man inte göra på endast ett sätt utan det finns flera sätt att utföra handlingen. Oftast sker en generationsväxling när ägaren skall gå i pension och vill ge vidare sina ägodelar till någon annan. Detta är en lång process och det lönar sig att börja i god tid. (Vasek)

En generationsväxling behöver inte alls handla om ett familjeföretag utan ägaren kan även överföra verksamheten till någon utomstående yngre generation. En generationsväxling kan ske genom en lång planering eller också genom att någon dör. Det är viktigt att komma ihåg att en generationsväxling innehåller många känslor och att det är en mångsidig juridisk process som innehåller många olika slags finansieringsfrågor och personliga frågor. Det sägs att en generationsväxling handlar 90 procent om känslor och endast 10 procent juridik. Vissa kommer över situationen lättare än andra som kanske aldrig kommer över det. (Immonen, kapitel.1)

2.2 Planeringen

Detta kapitel berättar om hur man skall planera ett generationsskifte och beroende på vilka olika sätt man använder sig av. Det finns flera olika sätt att utföra det på beroende på hur man vill att beskattningen ska ske. Ifall företagaren har avlidit finns det bara två olika sätt att sköta det på, dvs. testamente eller arv. Det är viktigt att veta vem som gör vad och i vilken ordning planeringen skall utföras. (Skatteförvaltningen 2013)

2.2.1 Orsaker och svårigheter

En planering av en generationsväxling påbörjas ofta långt på förhand och det vore en bra regel att påbörja planeringen t.o.m. tre till fem år innan det är dags så att alla utmaningar är lösta. Man måste komma ihåg att olika verksamheter tar olika lång tid. (Immonen kap.1)

Det är inte bara åldern som är orsaken till generationsväxlingar utan det finns många andra orsaker också. Ibland kan företagaren vara trött på sitt jobb eller så vill hen umgås mera med sin familj eller ha mera fritid. Ett för mycket krävande eller tungt arbete kan även vara en orsak till ett generationsskifte. (Heinonen .3) Andra orsaker till en generationsväxling framgår i tabell 1 nedan.

	Antal	Procent %
Ålder, Vill ta pension	77	61,1
Har leda på arbete	12	9,5
Olönsam företagsamhet	9	7,1
Viljan att ha mera fritid ensam och med familjen	7	5,6
Annan orsak	7	5,6
Arbetet är alltför krävande/stressande/tungt	5	4,0
Passande övertagare saknas	3	2,4
Av hälsoskäl	3	2,4
En nödvändighet för företagets tillväxt	2	1,6
Behov av att utveckla sig själv	1	0,8

TOTALT	126	100
---------------	------------	------------

Tabell 1 Orsaker till generationsväxling (Heinonen .3)

Svårigheter i ett generationsskifte kan delas in i två olika grupper, lätta och svåra. Den lättare gruppen ger en bild av familjer och olika roller och relationer mellan familjemedlemmarna som t.ex. bror-syster och förälder-barn. Till den lättare gruppen hör också diskussioner om generationsväxlingen, företagets svårigheter och fokuset på fortsättningen. Till den mer avancerade gruppen hör finansiering, arvsfördelning, beskattning och andra juridiska och ekonomiska situationer, dvs. sådant som behöver ”tekniska lösningar”. Som redan tidigare nämnt handlar en generationsväxling oftast till 90 % om känslor som är den lättare gruppen men det betyder inte att det nödvändigtvis är så för alla företag. Det är bevisat att i de företag där man inom familjen inte har pratat nästan alls om företagets händelser så känns de lätta utmaningarna svårare medan i familjer där det har diskuterats mycket om företaget så kan de svårare utmaningarna verka ännu svårare. Beroende på företagets storlek så är utmaningarna i olika grader. I stora företag är det ofta en större utmaning med överföring av företagets ägodelar än vad det är i mindre företag. (Heinonen. 3)

Vid en generationsväxling är det mycket viktigt med diskussion mellan överlåtaren och övertagaren. Ifall diskussionen saknas kan det lätt hänt bli missförstånd mellan dem. Har man en konstruktiv diskussion som ger ett förtroende mellan överlåtaren och övertagaren så lyckas generationsväxlingen bäst. Utan ett fungerande förtroende mellan familjemedlemmarna lyckas inte en öppen diskussion och risken för bråk och motgångar ökar. (Heinonen.3.1)

3 VÄRDERING AV FÖRETAGET

Att värdera ett företag är inte lätt. Om företagaren vill att hans barn skall ta över så vill hen inte att barnet ska råka ut för en ekonomisk situation som t.ex. att bli tvungen att betala så stort belopp att barnet hamnar att ta ett lån för att kunna ta över företaget. Ifall det finns flera barn som ska ta över så blir situationen ännu krångligare. Det finns två olika tekniker att värdera ett företag. Det första sättet är att ta reda på vad företagets värde kan minst värderas till, substansvärde och det andra sättet är att räkna ut företagets nuvärde av den avkastning företaget förväntas att producera i framtiden, avkastningsvärde. Företagets slutliga värde fastställs vid den punkt där försäljaren är redo att sälja företaget till det pris som köparen är redo att betala. Oftast försöker säljaren att få så mycket pengar som möjligt av företaget medan köparen försöker få så lågt pris som möjligt. (Heinonen.40)

3.1 Substansvärde

Substansvärdemetoden är ett enkelt sätt att använda jämfört med avkastningsvärdemetoden. Ett substansvärde är ofta det absolut minimala värdet på hela företaget. Det går lättast att räkna ut genom att ta bort alla skulder från balansräkningen och det svaret är företagets substansvärde. Man kan också säga att substansvärdet är företagets eget kapital. (Yrittäjät 2014) Ifall skulderna skulle vara mer än själva företagets tillgångar så blir substansvärdet noll. Företagets gängse värde minskar då med det belopp som är skillnaden mellan tillgångarna och skulderna.

När man värderar företaget så räknar man enligt den senaste räkenskapsperioden efter skatteskyldighetens början. Man kan även värdera från ett mellanbokslut om bolagsstämman har fastställt bokslutet före beskattningen sker.

När skulderna och tillgångarna i ett företag värderas blir svaret ett gängse värde, dvs. egendomens sannolika försäljningspris. Man fastställer gängse värde för en förmögenhetspost genom att endera se på balansvärdet eller på någon annan uppgift som är åtkomlig. Tillgångar såsom inventarier, fordringar, bank och maskiner

värderas enligt balansvärdet. Skulder som värderas på samma sätt dvs. enligt balansvärdet för främmande kapital. (Skatteförvaltningen 2012)

TILLGÅNGAR		SKULDER	
MASKINER	70 000 €	LÅNGFRISTIGA LÅN	10 000 €
INVENTARIER	15 000 €	KORTFRISTIGA LÅN	40 000 €
FORDRINGAR	7 000 €		
TOTALT:	92 000 €		50 000 €

Tabell 2 Exempel på substansvärdering.

Enligt detta exempel betyder det att företagets tillgångar är 92 000 euro och skulderna är 50 000 € så substansvärdet i företaget blir skillnaden, alltså 42 000 euro.

3.2 Avkastningsvärde

Ett avkastningsvärde räknas ut genom att man först räknar ut medeltalet av ett företags resultat och sedan ett antagande vad resultatet kommer att vara i framtiden. Efteråt diskonteras intäkterna med en räntesats som är önskad och då får man fram företagets avkastningsvärde. (Företagsfinland)

Formeln för avkastningsvärdemetoden är $A = T/i$. Deras betydelse är:

A - avkastningsvärde

T - medeltalet av nettoavkastningen

I - kapitaliseringsräntesats.

Nettoavkastningen fastställs allt som oftast på historiska belopp för att beskattningsavgöranden ska kunna bli bekräftade.

En kapitaliseringsräntesats framställer ett avkastningskrav för ett placerat objekt med en risk som motsvarar objektet. Avkastningskravet kan vara både större och mindre beroende på vilken risk det är. Ett avkastningskrav är större på en aktie i ett aktiebolag än på t.ex. statens referenslån. Då man väljer räntesats ska man tänka på att den totala avkastningen på ett objekt (kapital) inte bara görs utav en delfaktor utan den kan ha flera. Om det inte finns något bestämt enligt lagen kan man använda sig av en annan utredning när man vill ha kapitaliseringsräntesatsen:

- 5 % när det gäller aktielägenheter och fastigheter för bostäders eller dylika ändamål.
- 8 % när det gäller aktielägenheter eller fastigheter som är menat till ändamål för placering som t.ex. överlåtelseändamål eller uthyrningsändamål. Det gäller även företagare som hyr ut sina lokaler eller fastigheter till det egna företaget.
- 8 % när det gäller likvida värdepapper.
- 15 % när det gäller ett aktiebolags aktier och företagsandelarna i ett personbolag.
- 5 % när det gäller någon annan förmögenhet.

(Skatteförvaltningens anvisning 2012)

Exempel. Exempel på avkastningsvärde.

Det första året gör företag Ab en vinst på 10 000 euro. Det andra året gör företaget en vinst på 12 000 euro. Det tredje året gör företaget en förlust på 5 000 euro och det fjärde året gör företaget en vinst på 7 000 euro. Företagets resultat får ett medeltal på 6 000 €. $(10\,000 + 12\,000 - 5\,000 + 7\,000)/4$. Medeltalet ska ha en kapi-

taliseringsräntesats på 15 % vilket betyder $6\ 000/0,15 = 40\ 000$ euro. Företagets avkastningsvärde blir alltså 40 000 euro.

4 DE TRE OLIKA ALTERNATIVEN

Det finns många olika sätt att göra en generationsväxling men de tre olika sätt som jag kommer att ta upp i detta kapitel som man kan välja på när man utför en generationsväxling är de vanligaste. Vilket man väljer beror oftast på överlåtaren och till vem hen skall överföra sina ägodelar. Är det till ägarens barn så kanske hen vill att de ska slippa undan så billigt som möjligt medan om överföringen sker till någon helt utomstående så föredrar hen kanske köp för att själv få så mycket ut av det som möjligt.

4.1 Gåva, gåvoartat köp & köp

De tre olika sätten är gåva, gåvoartat köp och köp. Skillnaden som man kan se från tabell 3 nedan är att på dessa tre är gåvan är helt vederlagsfri, dvs. det är kostnadsfritt för aktieägaren. Ett köp innebär att priset är mer än 75 % av gängse värdet och det som är där emellan kallas gåvoartat köp. (Immonen & Lindgren, 5)

	Alternativen	Skillnaden på alternativen
1	Gåva	Vederlagsfri
2	Gåvoartat köp	Priset är 75 % eller mindre av gängse värde
3	Köp	Priset är över 75 % av gängse värde

Tabell 3 Skillnader på de tre olika alternativen. (Immonen & Lindgren. 5)

Innan jag går in på de tre olika alternativen ska jag förklara begreppet gängse värde. En egendom inom arvs- och gåvoskatt så värderar man till ett gängse värde. Det betyder det sannolika överlåtelsepriset för egendomen. En egendoms gängse värde tar man alltid från sanna uppgifter som man har fått eller som man kan få genom att man använder sig av den metod som passar bäst för fallet. I

första hand när man bestämmer ett gängse värde är det på grunder av att få reda på den verkliga köpesumman för egendomen. Gängse värdet på tillgångar beräknas när ännu ägaren hade egendomen och på platsen där den var vid inträde av skatteskyldigheten. Däremot drar man inte av försäljningskostnader från egendomens värde eftersom de kostnaderna beaktas när man ska beskattas för överlåtelsevinster. Om man inte kan räkna ut en egendoms gängse värde utgående från ett överlåtelsepris så kan man basera sig på att fastställa värdet med hjälp av information om jämförelseöverlåtelser. Då använder man sig av marknadsvärdemetoden som jag inte kommer att gå desto mer in på. (Skatteförvaltningens anvisning 2012)

4.2 Gåva

Kännetecknet i en gåva är att den ska minska på gåvogivarens tillgångar och öka mottagarens tillgångar och att tillgångarna överförs från givaren till mottagaren utan ersättning. (Immonen & Lindgren .90) Gåvan kan bli helt skattefri om den understiger 4000 euro inom en tre års period. Ifall summan överstiger 4000 euro så hamnar gåvomottagaren på en gåvoskatt. En gåva kan t.ex. vara aktier, bostadsaktier, försäkringsersättningar eller fastigheter. Även ett lån kan ses vara en gåva beroende på om den som har lånat pengar har någon vilja att återbetala lånet. (Skatteförvaltningen 2015) En gåvogivning är fullbordad först när gåvomottagaren har fått ett dokument om löftet av gåvan. (Immonen & Lindgren.90)

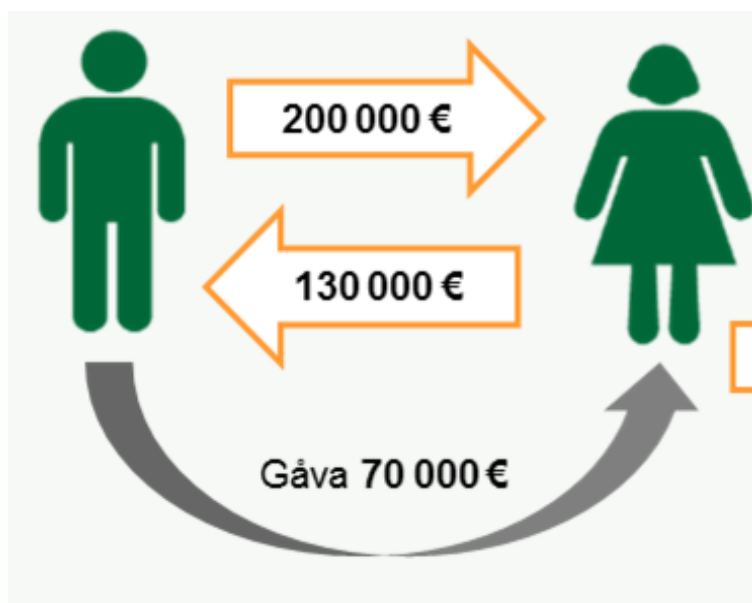
Ett gåvobrev är alltid ett måste men i vissa fall behöver man inte skicka in det som ett bifogat dokument med skattedeklarationen till skatteförvaltningen. I brevet står det all information man behöver som gåvogivaren, gåvomottagaren, målet med gåvan och tiden för överföringen av egendomen. I gåvobrevet kan man också tillägga t.ex. att gåvomottagarens make/maka inte har någon rätt till gåvans egendom eller avkastning eller till kommande egendom. När det handlar om generationsskiften så skriver man ofta i gåvobreven att gåvan inte är något förtids arv. Gåvogivaren kan också behålla gåvobrevet för sig själv. (Immonen & Lindgren. 91)

4.3 Gåvoartat köp

Gåvoartat köp eller köp av gåvokaraktär som det också heter kallas ett köp som uppgår till högst 3/4 (75 %) av gängse värdet. Ett gåvoartat köp kan betyda både inkomstskatt och gåvoskatt. Skillnaden på köpesumman och det gängse värdet blir då som gåva. I sådana här fall så måste en gåvodeklaration inlämnas till skatteförvaltningen. Här ser vi från figur 1 en förenklad version av ett gåvoartat köp.

Exempel: En förenklad syn av gåvoartat köp.

Johan säljer en egendom till Anna för 130 000 euro. Det gängse värdet på egendomen är 200 000. Det är 65 % av gängse värdet.(130 000 euro/200 000 euro). Då blir resten av skillnaden, 70 000 euro(200 000 / 130 000) som en gåva. (Skatteförvaltningen 2016)

Figur 1. Förenklad syn på gåvoartat köp.

Därmed tillkommer det skatt på själva gåvan men det tas upp under beskattningsdelen i kapitel 6.

4.4 Köp

Utgångspunkten för ett köp är avtalsfrihet. Alla regler som rör ett köp finns i rättslagen. Ett löst egendomsköp är giltigt även om det inte har gjorts skriftligt. Ett avtal är alltså giltigt även fast det bara är muntligt eller konkluderat handlande dvs. ett avtal som uppkommer genom att båda parterna agerar som att det vore ett avtal. (Lakari & Engblom)

Ett aktieköp är ett säkrare och klarare fall för säljaren än ett köp av affärsrörelse eftersom att säljaren slipper från bolaget åtaganden och överlåtelsevinsten som kommer från försäljningen av aktierna beskattas från kapitalinkomst. Däremot så ger ett köp av affärsrörelse försäljningsinkomster för själva företaget och det gör att det är svårt för säljaren att uppskatta hur mycket som lämnar kvar av köpesumman efter skatten medan det då igen är ett säkrare sätt för köparen. (Lakari & Engblom)

Ett aktieköp är från säljarens sida en lös egendoms köp. Det är mestadels lättast och klaraste för säljaren och förmånligaste när man ser på beskattningen. (Lakari & Engblom)

Ett köp inom en generationsväxling handlar om att aktieägaren säljer sina aktier till någon som fortsätter med verksamheten i företaget. Oftast om det handlar om ett köp så är köparen någon helt utomstående. Den som överlåter aktierna kan hamna ut för en överlåtelsevinst som är antingen 30 % om kapitalinkomsten är under 30 000 euro eller 33 % om det stiger över 30 000 euro som jag även kommer att beskriva mer i nästa kapitel. En vinst vid gällande av en överlåtelse av aktier i ett generationsskifte har speciella bestämmelser. Däremot har den som köper ingen speciell verkan i inkomstbeskattningen. (Skatteförvaltningen 2013) Köparen beskattas på en överlåtelseskatt som är 1,6 % av köpesumman. (Vasek 2015)

5 BESKATTNING AV ALTERNATIVEN

I detta kapitel kommer jag att beskriva beskattningen av de tre olika alternativen, gåva, gåvoartat köp och köp. Det är viktigt att veta hur beskattningen går till i de olika alternativen när man ska genomgå en generationsväxling så att man vet vilket sätt som lönar sig bäst.

5.1 Gåva

Aktier kan ges som gåva, ifall överlåtaren inte vill ha någon vinst själv utan vill att övertagaren ska få det så billigt som möjligt. Den som tar emot en gåva kan hamna på en gåvoskatt ifall beloppet är över 4 000 euro på en tid på tre år. Man räknar ut skatten genom gängse värdet på aktierna. Aktier som ges till flera gåvotagare räknas enskilt och samma sak gäller omgåvotagaren får aktier från olika överlåtare.

Skatten på gåvan räknar man ut genom att först välja om gåvotagaren hör till den första eller den andra skatteklassen och därefter räknas skatten ut genom att se på det beskattningsbara beloppet.

Skatteklass I

- Make/Maka
- Släktingar i ned- och uppstigande led
- Adoptivbarnsförhållanden i ned- och uppstigande led
- Gåvogivares sambo om det följer bestämmelserna i inkomstbeskattningen om sambor.

Skatteklass II

- Andra släktingar
- Utomstående

(Skatteförvaltningen 2013)

Den beskattningsbara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den överstigande delen
4 000–17 000	100	8
17 000–50 000	1 140	11
50 000–200 000	4 770	14
200 000–1 000 000	25 770	17
1 000 000–	161 770	20

(L 12.7.1940/378 Kap 3, 19a §)

Figur 2. Skatteklass I

Exempel beräkning av skatteklass I

Kalle har fått en gåva på 75 000 euro av sin far. Han skall därför beskattas enligt den första skatteklassen från figur 2. Eftersom beloppet 75 000 är mellan 50 000 och 200 000 så tar man 75 000 minus 50 000 som blir 25 000. Därefter tar man 25 000 och multiplicerar det med 14 % och får beloppet 3 500. 3 500 ska nu adderas med 4 770 och då får man det slutgiltiga beskattningsbara beloppet; 8 270 euro. Kalle ska alltså betala 8 270 euro i skatt på sin gåva.

Den beskattningsbara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den överstigande delen
4 000–17 000	100	21
17 000–50 000	2 830	27
50 000–1 000 000	11 740	33
1 000 000–	325 240	36

(L 12.7.1940/378 Kap 3, 19a §)

Figur 3. Skatteklass II

Exempel Beräkning av skatteklass II

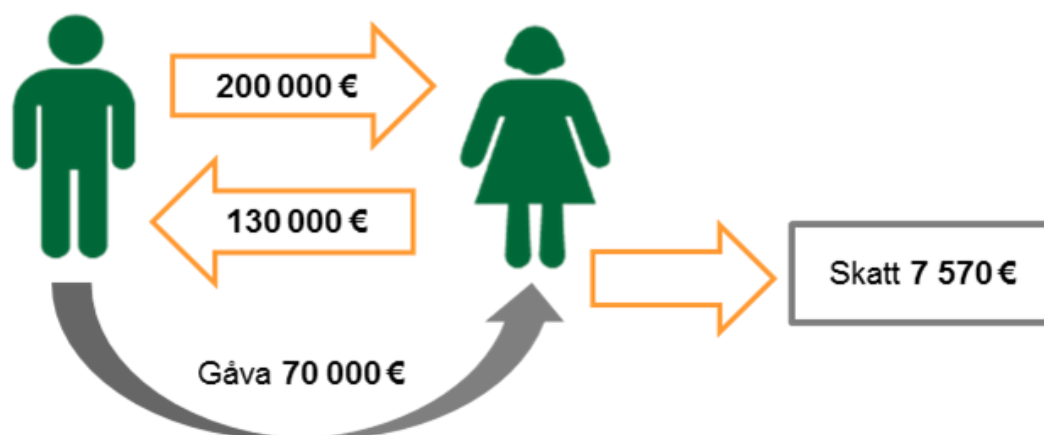
Ifall Kalle skulle ha fått en gåva på 75 000 euro av sin kompis Leon istället så hade han beskattats från skatteklass II som ni hittar på figur 3 eftersom det handlar om en helt utomstående. Då hade han varit tvungen att betala 19 990 euro i skatt. $((75\ 000 - 50\ 000) \times 33\ \% + 11\ 740)$

5.2 Gåvoartat köp

Som tidigare nämnt så betyder gåvoartat köp att säljaren säljer sina aktier till ett lägre pris än gängespriset. I beskattningen handlar det då om inkomstskatt men också även gåvoskatt kan förekomma. Köparen bör betala gåvoskatt om köpespriset är högst 75 % av gängsepriset.

Exempel: Förenklad syn av gåvoartat köp med skatt

Om vi fortsätter från föregående exempel om gåvoartat köp och så kan vi se från bilden här nedan att Lisa får en gåva för 70 000 euro. Därmed så räknar man skatt på 70 000. I detta fall hör Lisa till familjen och då beskattas hon enligt skattegrupp I. Då blir det 70 000 – 50 000 vilket blir 20 000 euro. Därmed tar man och multiplicerar 20 000 med 14 % vilket blir 2 800 euro som man i sin tur adderar till 4 770 euro och då blir den slutgiltiga beskattningen av gåva till priset 7 570 euro.

Figur 4. Förenklad syn på gåvoartat köp med skatt i beaktning.

När man beskattas för en gåva i gåvoartat köp så räknar man ut gåvoskatten enligt samma skatteklasser som för enbart gåvor.

Ifall gåvan dvs. skillnaden mellan köpespriset och det gängse priset är under 4 000 euro så behöver man inte betala skatt på gåvan även fast inte köpesumman stiger över 75 % av gängse värdet. Man måste dock minnas att om samma gåvogivare ger gåvor under en tid på tre år så räknas de tillsammans och om de i så fall överstiger summan på 4 000 euro blir det skattepliktigt. (Skatteförvaltningen 2016)

5.2.1 Skattelättnad i gåvoskatten

I lag 55 § inom arvs- och gåvoskatt kan man få en skattelättnad när det gäller gåvoskatt på aktier som överlåtaren har fått som en gåva eller som ett gåvoartat köp. Därmed kan en del av skatten utelämnas eller också hela. Det finns tre olika villkor för att få en skattelättnad:

1. Att gåvan som är skattepliktig är en del av ett företag eller ett företag och
2. Att den som tar emot gåvan, dvs. övertagaren fortsätter med verksamheten i företaget som gåvan har erhållits och
3. Att gåvoskatten är över beloppet 850 euro.

Därmed finns det tre olika villkor för att man inte alls ska behöva betala skatten så att den blir helt odebiterad. De tre villkoren är:

1. Överlåtelsen handlar om ett företag eller en del av det och
2. Att den som tar emot gåvan fortsätter med verksamhetsrörelsen i företaget som gåvan har erhållits och
3. Att det vederlag som en överlåtelse sker mot är större än 50 % av gängse värdet på aktierna.

Det sista villkoret gäller dock endast aktieägare som har betalat vederlaget själv.

En ansökan om en skattelättnad bör vara inlämnad vid skatteförvaltningen före själva beskattningen av gåvan införs.

Det första villkoret som handlar om att överlåtelsen är ett företag eller en del av företag betyder att en tiondel av aktierna måste överlåtas för att få skattelättnad. Detta gäller för varje enskild gåva. (Skatteförvaltningen 2013)

Eftersom jag inte kommer att använda mig av någon skattelättnad i empiridelen så kommer inte beräkningen av den att beskrivas destomera än att när man ska räkna ut skattelättnaden för aktier så använder man sig av gängse värde och generationsväxlingsvärdet. Det är skillnaden mellan de två som utgör skattelättnaden, eller skillnaden mellan gängsevärdets skatt och 850 euro. Det är dock alltså minst beloppet på 850 euro.

5.3 Köp

En försäljning av aktier är ett bra alternativ ifall det är någon helt utomstående som tar över och man vill få så mycket ut av det som möjligt. Både köparen och säljaren kan beskattas vid ett köp.

5.3.1 Överlåtelsevinst

Den som säljer aktierna kan vara tvungen att betala en överlåtelseskatt. En överlåtelsevinst är med andra ord en inkomst som alltid är skattepliktig. Den som är skatteskyldig skall meddela om dem i skattedeklarationen. En Överlåtelsevinst är en kapitalinkomst. Uträkningen på en överlåtelsevinst eller förlust räknas genom att man tar oavskrivna anskaffningsutgifter och utgifter för förvärvande av vinsten och drar av egendomens överlåtelsepris.

En anskaffningsutgift är det pris som man har köpt en egendom till, alltså inköpspriset. Utgifter för en vinst förvärvande betyder försäljningskostnader som köparen har betalat kan vara t.ex. inlösningsarvoden av fondandelar och betalningar till en fondmäklare. Kostnader som administrationsavgifter räknar man inte som en försäljningskostnad.

Exempel beskattning av överlåtelsevinst

Kalle säljer 100 aktier i ett aktiebolag för beloppet 10 000 euro. När han köpte aktierna betalade han 5 000 för dem. För att räkna ut överlåtelsevinsten tar man 10 000 minus 5 000 och summan av de två blir överlåtelsevinsten dvs. 5 000 euro. Därefter måste Kalle beskattas för överlåtelsevinsten som i detta fall är 30 %. (Skatteförvaltningen 2015)

Den som säljer en egendom ska betala en överlåtelsevinstskatt på 30 % ifall det beskattningsbara beloppet på kapitalinkomsten är under 50 000 euro och ifall beloppet är större än 50 000 euro så ska säljaren betala 32 % av beloppet för den beskattningsbara kapitalinkomsten. (Skatteförvaltningen 2013)

5.3.2 Presumtiv anskaffningsutgift

En presumtiv anskaffningsutgift kan man använda sig av ifall den gäller att beskatta en fysisk person eller en avliden person. Det finns två olika sätt att räkna den presumtiva anskaffningsutgiften, med 20 % eller med 40 %.

ALTERNATIV	SKILLNAD
Överlåtelsepris uträknad med 20 %	Säljaren har ägt egendomen mindre än 10 år vid överlåtelsepunkten
Överlåtelsepris uträknad med 40 %	Säljaren har ägt egendomen i 10 år eller mer vid överlåtelsepunkten

Tabell 4 Presumtiv anskaffningsutgift

Det här alternativet använder man när avdraget blir högre än vad det skulle ha blivit om man hade räknat enligt det sammanlagda beloppet av anskaffningsutgiften + försäljningskostnaderna eftersom man vill att vinsten ska bli så förmånligt som möjligt för den som ska beskattas. Vinsten räknas alltså ut antingen enligt den presumtiva anskaffningsutgiften eller enligt försäljningskostnaderna + sammanlagda belopp av anskaffningsutgifterna. Man kan därför inte dra av den verkliga anskaffningsutgiften eller försäljningskostnaderna när man använder sig av den presumtiva anskaffningsutgiftsmetoden. (Skatteförvaltningen 2015)

6 METOD

I detta kapitel kommer jag att beskriva vilka olika metoder jag har använt mig av i detta lärdomsprov. Tack vare detta så kommer den som läser arbetet ha bättre förståelse och få en bättre syn på hur själva empiriska delen är uppgjord. Först kommer jag att klargöra vad empiri betyder och sedan vilka olika metoder jag använde mig av.

6.1 Empiri

En empiridel baserar sig på olika experiment, erfarenheter och undersökningar som relaterar till verkligheten. Empiri och teori går hand i hand och teoridelen skall vara en grund för empiridelen. (Studeravidare 2014)

6.2 Metoder

I den empiriska delen har jag använt mig av en kvalitativ undersökning, dvs. jag har haft färdiga siffror som jag har använt mig av och fått värden genom att räkna med dem. Jag har även haft två intervjuer men med olika innehåll så undersökningen kan man säga att har haft en del av kvantitativ undersökning men mestadels kvalitativ. Intervjuerna kan man säga att var svagt standardiserat och ostrukturerade eftersom de inte hade samma frågor och personerna fick svara fritt. Reliabiliteten är högre än validiteten i mitt arbete eftersom det är tillförlitliga siffror jag har räknat med och skillnaden på dessa två är att validiteten mäter det som den har tänkt mäta och reliabiliteten visar tillförlitligheten i en undersökning. (Infovoice.se)

7 CASE: FÖRETAG X AB

Den empiriska delen kommer att handla om ett verkligt företag som har genomgått en generationsväxling år 2012 och nu ska jag jämföra om det hade varit lönsammare idag att göra generationsväxlingen och jämföra alla tre olika alternativen med år 2012 och 2016. Jag kommer att göra denna undersökning ur överlåtarens synvinkel.

7.1 Företaget X ab

Företaget X ab är ett företag som är grundat på 1960-talet och erbjuder ventilations- och plåtslageritjänster. Företaget är privatägd och har mellan 15 och 18 anställda idag. Deras arbetsområden är i huvudsak Österbotten men vid behov görs också tjänster längre bort. I företaget har fem anställda kontorsuppgifter där offerter görs, fakturering, planering av ritningar och vd-arbeten osv.

Överlåtaren ägde inte hela företaget utan det fanns även två andra aktieägare i företaget år 2012. Överlåtaren ägde 43 % av bolaget och hade 36 aktier av totala 82 aktier. De två andra aktieägarna äger 43 % och 14 %. Överlåtaren som i dagens läge har pension ville ge sina aktier till hens barn innan hen skulle gå i pension.

Idag jobbar fyra av överlåtarens barn på arbetsplatsen. Två av dem sitter i kontor och sköter om kontorsarbeten och två arbetar i själva företaget med det fysiska ventilations- och plåtslageriarbetet.

7.2 Planering

Det gäller att börja i god tid när man överlåter aktier till någon annan. Som jag redan i början av arbetet berättade så finns det många olika orsaker varför en generationsväxling sker och i detta fall var det åldern som kom emot och hen ville så småningom börja gå i pension och ge bort sina ägo andelar. Enligt överlåtaren hade hen länge tänkt och funderat på vilket alternativ som skulle vara bäst men i ungefär fem år på förhand börjades planeringen aktivt. De tre alternativen som

hen funderade på var köp, gåvoartat köp och gåva men ville att det skulle bli så billigt som möjligt för barnen eftersom hen inte ville att någon helt utomstående skulle ta över aktierna. Överlåtaren berättar att det blev flera samtal med revisor Y redan innan det blev riktigt aktuellt och lät hen undersöka vilket alternativ som skulle bli billigaste och mest juridiskt rätt. Eftersom det inte tog länge för överlåtaren att inse att köp är det dyraste så kommer jag att göra ett litet undantag i uträkningarna och räkna med att hen säljer allt till en utomstående för att få ut det högsta möjliga priset.

Eftersom överlåtaren ville dela sina aktier broderligt till barnen som är 8 stycken och få dem att betala så lite skatt som möjligt blev det alltså gåva. Jag frågar överlåtaren hur hen skulle göra idag om det var aktuellt och hen svarar att det hade blivit gjort på samma sätt eftersom det skulle bli billigaste så.

Eftersom överlåtelsen skedde i januari 2012 blev uträkningarna gjorda från föregående bokslut som i sin tur var oktober 2011. När jag ställer frågan om hur värdet antas vara på aktierna idag jämfört med år 2012 så får jag svaret att det borde vara ungefär likadant eftersom resultaten har varit ganska jämt med åren och eftersom konkurrensen har ökat så är det naturligtvis svårare också att få ökat resultat.

7.3 Värdering av företaget

Vid värderingen av företaget Ab valde överlåtaren att ge jobbet till Revisor Mårten Kjellman att räkna ut olika alternativ vad som skulle bli mest lönsamt för barnen. Mårten som har sitt kontor i Jakobstad har jobbat som revisor sedan 1995. När jag frågade hur länge det tar att värdera ett företag så svarade han att det beror på hur stort företag det gäller men oftast tar det mellan en halv till två dagar.

Det första som Mårten gör när han ska värdera ett företag är att kolla på företagets bokslut och åtminstone tre år bakåt. Han poängterar också att om man inte känner till företaget från förut så ska man åka dit och se. Ifall företaget har några värdefulla fastigheter tar han en fastighetsförmedlare till hjälp att värdera det.

Det enklaste sättet enligt Mårten är att värdera enligt skatteverket, alltså eget kapital men använder olika tillgångsätt beroende på vilket mål kunden har med värderingen.

Vid värderingen av företag X ab för alternativet gåva så använde sig Mårten av eget kapital (2 106 862,89 euro) år 2011 vid senaste bokslut och dividerade med antal aktier (82 st.) och fick ut vad en aktie var värd (25 693,45 euro). När han senare räknade ut gåvan avrundande han värdet på en aktie till jämna 25 693 euro.

Eftersom alternativet köp skulle bli det dyraste alternativet valde jag att räkna ut både avkastningsvärdet och substansvärdet för att få reda på det högsta värdet. Som tidigare nämnts beräknas avkastningsvärdet ut genom att addera de tre senaste resultaten och sedan räkna ut medeltalet på dem. Det belopp man får då dividerar man med 8 % om det handlar om likvida värdepapper.

7.4 Gåva

Eftersom gåva blev billigaste för övertagarna bestämde jag mig för att ta detta alternativ först. Som tidigare nämnt så är det endast skatt som man kan vara tvungen att betala när det handlar om en gåva. Överlåtaren som hade totalt 36 aktier i företaget X Ab bestämde sig för att ge 4 st. aktier till varje barn och lämna själv med 4 st. för att få det så jämt som möjligt. Gåvoskatten räknas ut i detta arbete genom den gamla skattetabellen skatteklass I eftersom den blev använd när denna generationsväxling skedde.

Den beskattningsbara andelens värde i euro	Konstant skattetal vid andelens nedre gräns i euro	Skatteprocent för den överstigande delen
4 000–17 000	100	7
17 000–50 000	1 010	10
50 000–200 000	4 310	13
200 000–1 000 000	23 810	16
1 000 000–	151 810	19

Figur 5. Skatteklass I enligt tabell 30.11.2012/705

Eftersom värdet på aktien blev avrundat till jämt 25 693,00 euro blev värdet totalt för fyra aktier 102 772,00 euro. Därefter tog man 102 772 euro minus 50 000 euro som i sin tur blev 52 770 euro. 52 772 multiplicerades med 13 % som kommer från figur 5 ovanför som blev 6 860,36 och sedan adderades 4 310 euro till vilket blev totalt 11 170,36 euro. Den totala skatten att betala för en enskild person blev alltså 11 170,36 €. Den sammanlagda beskattningsbara summan för alla åtta barn blev 89 362,88 euro.

<i>Gåva</i>	<i>Antal Aktier</i>	<i>Värde/aktie</i>	<i>Värde totalt</i>	<i>Skatt</i>
Person 1	4	25 693,00	102 772,00	11 170,36
Person 2	4	25 693,00	102 772,00	11 170,36
Person 3	4	25 693,00	102 772,00	11 170,36
Person 4	4	25 693,00	102 772,00	11 170,36
Person 5	4	25 693,00	102 772,00	11 170,36

Person 6	4	25 693,00	102 772,00	11 170,36
Person 7	4	25 693,00	102 772,00	11 170,36
Person 8	4	25 693,00	102 772,00	11 170,36
<i>Totalt</i>	32	205 544,00	822 176,00	89 362,88

Tabell 5 Gåvobeskattning 2012

År 2016 blev den totala skatten för en enskild person 12 108,80€ och för alla åtta personer 96 870,40€. Värdet på en aktie var 25 605,08€ och det avrundades till 25 605,00€ och det totala egna kapitalet 2 099 616,26€ avrundades till 2 099 616,00€. Vid denna uträkning användes den nyare skatteklasstabellen som finns under kapitlet "Beskattning av alternativen" och är figur 2 med namnet skattetablell I.

<i>Gåva</i>	<i>Antal Aktier</i>	<i>Värde/aktie</i>	<i>Värde totalt</i>	<i>Skatt</i>
Person 1	4	25 605,00	102 420,00	12 108,80
Person 2	4	25 605,00	102 420,00	12 108,80
Person 3	4	25 605,00	102 420,00	12 108,80
Person 4	4	25 605,00	102 420,00	12 108,80
Person 5	4	25 605,00	102 420,00	12 108,80
Person 6	4	25 605,00	102 420,00	12 108,80
Person 7	4	25 605,00	102 420,00	12 108,80

Person 8	4	25 605,00	102 420,00	12 108,80
<i>Totalt</i>	32	204 840,00	819 360,00	96 870,40

Tabell 6 Gåvobeskattning 2015

7.5 Gåvoartat köp

Ett annat alternativ som överlåtaren hade haft i tankarna var gåvoartat köp. Det betyder övertagarna hade både köpt och fått en del som gåva. Som tidigare nämnt är köpesumman mindre än 75 % av gängse värde när det gäller gåvoartat köp. I detta fall kunde man i en bolagsstämma ha beslutat om att ha ökat de 82 aktierna till 820 aktier för att göra uträkningarna lättare. I mina uträkningar har jag gjort köpesumman till 25 % av gängse värdet.

Uträkningarna för år 2012 gav ett resultat som är mycket dyrare än gåva. Den är uträknad med hjälp av revisor Kjellmans uträkningar. Den totala kostnaden för en enskild övertagare skulle bli 42 043,46€ och för överlåtaren skulle den totala skatten bli 42 282,91€.

Gängse värdet som var färdigt uträknat enligt skattestyrelsens direktiv var 1 006 736€ och för att sedan få ut 25 % av gängsevärdet för varje enskild person tog man $1\,006\,736 \times 0,25/8$ vilket ger svaret 31 461. För att få gåvans värde tog jag gängse värdet $(1\,006\,736) \times 0,75/8$ vilket gav svaret 94 382.

Om man hade ökat de totala aktierna från 82 till 820 skulle överlåtarens aktier i detta fall ökas från totala 36 aktier till 360 och jämt fördelat hade varje enskild person fått 45 aktier var.

	Antal aktier	%	25% av gängse värde	Gåvans värde
Person 1	45	5,49%	31461	94382
Person 2	45	5,49%	31461	94382
Person 3	45	5,49%	31461	94382
Person 4	45	5,49%	31461	94382
Person 5	45	5,49%	31461	94382
Person 6	45	5,49%	31461	94382
Person 7	45	5,49%	31461	94382
Person 8	45	5,49%	31461	94382
TOTALT	360	43,90%	251684	755052

Tabell 7 Gåvoartat köp 2012 del 1

Gåvoskatten är uträknad på samma sätt som tidigare i uträkningar med skatteklasstabell från 2012 dvs. gåvans värde $(94\,382 - 50\,000) \times 13\%$ (se figur 5) + 4 310 som blir 10 080€. Överlåtelseskatten är gängsevärdet $31\,461 \times 1,6\%$ (som är en överlåtelseskatt på köpesumman som köparen beskattas på) och blir 503€. Överlåtarens skatt per person räknas ut genom att ta gängse värdet multiplicerat med 0,6 eftersom han betalar 60 % av köpesumman när han har ägt aktierna över 10 år. Sedan tog jag svaret multiplicerad med 28 % eftersom det var kapitalsskatten år 2012. Uträkningen ser alltså ut såhär: $(31\,461 \times 0,6) \times 0,28 = 5\,285\text{€}$.

Gåvoskatt	Överlåtelseskatt på köpesumman	Överlåtarens skatt	Skatter totalt	Skatter + Överlåtelse-

				pris
10080	503	5285	15868	42043
10080	503	5285	15868	42043
10080	503	5285	15868	42043
10080	503	5285	15868	42043
10080	503	5285	15868	42043
10080	503	5285	15868	42043
10080	503	5285	15868	42043
10080	503	5285	15868	42043
80637	4027	42282,91	126947	336348

Tabell 8 Gåvoartat köp 2012 del 2

Uträkningarna för 2016 blev snäppet dyrare än för år 2012. Den totala kostnaden för varje enskild övertagare skulle bli 42 790,89€ och för överlåtaren 45 147,30€. Gångsevärdet år 2015 var 1 003 273€. Allt annat är uträknat på samma sätt i beaktande till ändringar i lagen, dvs. skattetabellen och kapitalskatten.

	Antal aktier	%	25% av gångsevärdet	Gåvans värde
Person 1	45	5,49%	31352	94057

10938	502	5643	17083	42790
87504	4013	45147,30	136664	342335

Tabell 10 Gåvoartat köp 2016 del 2

7.6 Köp

Det sista alternativet som jag tar upp är köp. I detta fall kommer jag att räkna med att överlåtaren säljer alla sina aktier till någon utomstående för att få det bästa högsta möjliga pris. År 2012 kommer jag att använda mig av avkastningsvärde-metoden eftersom den gav ett större värde än substansvärdemetoden (2 106 862,89). För att komma till avkastningsvärdet så tog jag de tre senaste resultat och sedan medeltalet av dem som blev 271 969,72 €. Eftersom det handlar om likvida värdepapper så använde jag mig av kapitalräntesatsen 8 % och fick därmed beloppet 3 399 621,46€. Eftersom avkastningsvärdet blev större än substansvärdet så ska man ta avkastningsvärdet + substansvärdet/2 och det blev alltså till ett belopp på 2 753 242,17€. När man delar det beloppet med 82 (aktier totalt) så får man reda på vad en aktie är värd och sedan nästa steg blev att multiplicera det med 36 (överlåtarens aktier) och därmed blev överlåtarens aktiers värde totalt 1 208 740,47 €, som kommer att användas som försäljningspris.

Resultat 2009	310 784,31
Resultat 2010	280 496,22
Resultat 2011	224 628,62
Totalt	815 909,15
medeltal	271 969,72 €

delat med 8 % (Företagets avkastningsvärde)	3 399 621,46 €
avkastningsvärde+substansvärde/2	2 753 242,17 €
Värde/aktie	33 576,12 €
Aktiernas värde totalt	1 208 740,47 €

Tabell 11 Avkastningsvärde 2012

Vid år 2016 använde jag mig av substansvärdet istället eftersom aktierna värderades till ett högre belopp där (2 099 616,26€).

Resultat 2013	158 148,53 €
Resultat 2014	157 641,24 €
Resultat 2015	112 477,75 €
medeltal	142 755,84 €
delat med 8 %	1 784 448,00 €

Tabell 12 Avkastningsvärde 2016

Vid uträkningen av försäljningen år 2012 och 2016 ser man att överlåtaren hade fått mera pengar om försäljningen hade skett år 2012.

Försäljningspriset är värdet på överlåtarens aktier totalt. År 2012 är det uträknat med avkastningsvärdet och år 2016 med substansvärdet. Eftersom överlåtaren har ägt aktierna i över 10 år så räknade jag med den presumtiva anskaffningsutgiften på 40 %. Försäljningspriset – presumtiva anskaffningsutgiften utgör överlåtelsevinsten. Belopp upp till 30 000 € räknades med 30 % och resten med 33 %.

		2012		2016
Försäljning		1 208 740,47 €		921 782,75 €
Presumtiv ansk.utg. 40%	-	483 496,19 €	-	368 713,10 €
Överlåterlsevinst		725 244,28 €		553 069,65 €
Skatt på överlåtelsevinst				
	30%	9 000,00 €		9 000,00 €
	33%	229 430,61 €		172 612,98 €
Total skatt		238 430,61 €		181 612,98 €

Tabell 13 Köp

8 AVSLUTNING

I detta kapitel kommer jag att ta fram mina slutsatser och kunna svara på frågan ”Vilket år och vilket alternativ hade varit mest lönsamt för överlåtaren och övertagarna?”.

Detta arbete har varit mycket lärorikt och jag är glad att jag valde just detta ämne som också var en självklarhet från första början när jag började fundera på att börja skriva lärdomsprovet. Efter att ha gjort detta arbete förstår jag hur mycket tid det tar att gå igenom en generationsväxling och hur viktigt det är att börja planera i tid.

Intervjuerna som jag gjorde var till stor nytta och gjorde att mitt arbete blev bättre. I intervjun med överlåtaren fick man direkt en bra uppfattning på vilket sätt hen ville ha det och genom samarbetet med Mårten Kjellman fick överlåtaren genomfört generationsväxlingen på bästa vis.

8.1 Gåva

Det var inte förvånande att gåva var det billigaste alternativet för övertagarna och det syntes tydligt i uträkningarna mellan de tre olika alternativen. Gåvoskatten för år 2012 var 11 170,36€ och år 2016 skulle gåvoskatten ha blivit 12 108,80€. Skillnaden för år 2012 och 2016 för alternativet gåva är för det första att det egna kapitalet är lite lägre år 2015 än 2011 och därmed ger ett lägre resultat. Senare så användes olika skattetabeller vilket gjorde att idag måste man betala en högre gåvoskatt än år 2012.

	31.10.2011	31.10.2015	Skillnad
Eget kapital	2 106 862,89 €	2 099 616,26 €	7 246,63 €
värde/aktie	25 693,45 €	25 605,08 €	88,37 €
Aktiernas värde/person (4 aktier)	102 773,80 €	102 420,31 €	353,49 €
Aktiernas värde totalt	924 964,20 €	921 782,75 €	3 181,45 €

Figur 6. Skillnad mellan boksluten år 2011 och 2015.

8.2 Gåvoartat köp

Gåvoartat köp som var ett annat alternativ gav direkt ett dyrare belopp i uträkningarna. 25 % av gängse värdet blev till 31 461€ och efter att ha tillsatt gåvoskatten som var 10 080€/person och sedan ännu överlåtelseskatten på 503€ kom man fram till ett belopp på totala 42 044€/person vilket är mycket mer än endast gåvoskatt i alternativ 1. År 2016 blev beloppet även dyrare fastän gängsevärdet var snäppet mindre än år 2012. Gängsevärdet var 31 352€ och gåvoskatten 10 938€ eftersom det blev uträknad av en nyare skattetabell. Överlåtelseskatten låg på 502€ och den totala kostnaden för enskild övertagare skulle ha blivit 42 790€.

Överlåtaren skulle i detta fall ha blivit tvungen att betala en skatt på 42 282€ år 2012 och år 2016 skulle skatten ha blivit 45 147€.

Dessa siffror är betydligt större än i gåva så här ser man tydligt att detta inte var ett bra alternativ för övertagarna.

8.3 Köp

Köp hade varit det absolut sämsta alternativet i detta fall när överlåtaren ville att övertagarna skulle få det så billigt som möjligt, dock ska vi minnas nu att jag räknade uträkningarna som om överlåtaren hade sålt alla aktier till någon helt utomstående och för största möjliga pris.

År 2012 fick jag det största gängse värdet genom att räkna med avkastningsmetoden och där skulle överlåtelsevinsten ha blivit 725 244,28€ efter att ha tagit bort den presumtiva anskaffningsutgiften på 40 %. Den totala överlåtelsevinstskatten hade blivit 238 430,61€ och därmed hade överlåtaren fått totalt 486 813,67€.

År 2016 lönade det sig att räkna med substansvärdet eftersom det var högre än avkastningsvärdet. Där hade överlåtelsevinsten blivit 553 069,65€ efter att ha tagit bort den presumtiva anskaffningsutgiften på 40 %. Total skatt på överlåtelsevinsten blev 181 612,98€ och skillnaden mellan överlåtelsevinsten och skatten på överlåtelsevinsten skulle ha blivit 371 456,67€.

Vilket år och vilket alternativ hade varit mest lönsam för överlåtaren och övertagarna?

Härmed kan man konstatera att år 2012 och alternativ gåva var det mest lönsammaste för övertagarna och genom att kolla på de andra alternativ så kan man se att år 2012 också hade varit det bästa året för överlåtaren att sälja sina aktier till någon helt utomstående för att få så mycket ut av det som möjligt.

Här nedan i figur 7 kan man se kostnaderna totalt för en övertagare i de tre olika alternativen. Gåva och gåvoartat köp är uträknad med tanke på att övertagaren är en nära person till överlåtaren och alternativ köp är kostnader till en helt utomstående.

kostnader totalt för en övertagare	2012	2016
Gåva	11 170,36 €	12 108,80 €
gåvoartat köp	42 043,46 €	42 290,25 €
Köp	1 208 740,47 €	921 782,75 €

Figur 7. Kostnader för en övertagare.

Detta arbete kunde utvidgas genom att räkna ut vad ett köp hade blivit till en överlåtare i närmaste släktled genom att överlåtaren sålt aktierna för t.ex. 75,1 % istället för 100 % och jämfört aktiernas värde mellan en längre tidsperiod.

KÄLLOR

Skatteförvaltningen. 2013. Företagets generationsväxling i beskattningen. Hänvisat 4.1.2016.

[http://vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Naringsbeskattning/Generationsvaxling/Foretagets_generationsvaxling_i_beskattn\(27487\)#2GenerationsvxlningiaktiebolaggenomaktiekpX](http://vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Naringsbeskattning/Generationsvaxling/Foretagets_generationsvaxling_i_beskattn(27487)#2GenerationsvxlningiaktiebolaggenomaktiekpX)

Skatteförvaltningen. 2013. Allt om beskattningen av generationsväxlingar. Hänvisat 4.1.2016.

[http://vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Naringsbeskattning/Generationsvaxling/Foretagets_generationsvaxling_i_beskattn\(27487\)#1AllmntombeskattningenavgenerationsvxlingarX](http://vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Naringsbeskattning/Generationsvaxling/Foretagets_generationsvaxling_i_beskattn(27487)#1AllmntombeskattningenavgenerationsvxlingarX)

Vasek. Att komma ihåg vid generationsskifte. Hänvisat 4.1.2016.

<https://www.vasek.fi/foretagstjanster/agar-och-generationsskiften/att-komma-ihag-vid-generationsskifte/>

Immonen, R. 2013. Onnistunut sukupolvenvaihdos. 4.uppl. Talentum

Heinonen, J. 2005. Yrityksen sukupolven- ja omistajanvaihdos. Tietosanoma.

Yrittäjät. 2014. Arvonmäärittys. Hänvisat 4.1.2016. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/omistajan-ja-sukupolvenvaihdos/arvonmaaritys/>

Skatteförvaltningen. 2012. Värdering av tillgångar i arvs- och gåvobeskattningen. Hänvisat 4.1.2016.

file:///C:/Users/Mary/Downloads/V%C3%A4rdering%20av%20tillg%C3%A5ngar%20i%20arvs-%20och%20g%C3%A5vobeskattningen%20f%C3%B6r%202014_%20%20SV.pdf

Företagsfinland. Tuottoarvon määrittäminen. Hänvisat 4.1.2016.

<https://www.yrityssuomi.fi/sv/tuottoarvon-maarittaminen>

Skatteförvaltningen. 2015. Gåva. Hänvisat 4.1.2016. <http://vero.fi/sv-FI/Personkunder/Gava>

Skatteförvaltningen. 2016. Köp av gåvokarakter. Hänvisat 4.1.2016. [http://vero.fi/sv-FI/Personkunder/Gava/Kop_av_gavokarakter\(37790\)](http://vero.fi/sv-FI/Personkunder/Gava/Kop_av_gavokarakter(37790))

Lakari, T & Engblom, A. 2012. Käytännön sukupolvenvaihdos. 2 uppl.ST-Akatemia Oy.

Skatteförvaltningen. 2013. Generationsväxling i aktiebolag genom aktieköp. Hänvisat 4.1.2016.

[https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Momsbeskattning/Foretagets_generationsvaxling_i_beskattn\(27487\)#2GenerationsvaxlingiaktiebolaggenomaktiekpX](https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Momsbeskattning/Foretagets_generationsvaxling_i_beskattn(27487)#2GenerationsvaxlingiaktiebolaggenomaktiekpX)

Vasek. 2015. Börja i tid. Hänvisat 4.1.2016.

<https://www.vasek.fi/assets/Files/Kummit-ja-OSV/Aloita-ajoissa-semman-materiaalit/Aloita-ajoissa-Brja-i-tid-4.2.2015Roschier.pdf>

L 12.7.1940/378 Kap 3, 19a §. Lag om skatt på arv och gåva. Författning på Finlex författningsdatasida. Hänvisat 4.1.2016.

<http://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1940/19400378?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=g%C3%A5voskatt#L3P19a>

Skatteförvaltningen. 2013. Ändringar i verksamheten. Hänvisat 4.1.2016.

[https://www.vero.fi/sv-FI/Foretags_och_samfundskunder/Aktiebolag_och_andelslag/Andringar_i_verksamheten/Foretagets_generationsvaxling_i_beskattn\(27487\)](https://www.vero.fi/sv-FI/Foretags_och_samfundskunder/Aktiebolag_och_andelslag/Andringar_i_verksamheten/Foretagets_generationsvaxling_i_beskattn(27487))

Skatteförvaltningen. 2015. Beskattning av överlåtelsevinster. Hänvisat 4.1.2016.

[https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Inkomstbeskattning_av_personkunder/Beskattning_av_overlatelsevinster_av_var\(12532\)\)](https://www.vero.fi/sv-FI/Detailerade_skatteanvisningar/Inkomstbeskattning_av_personkunder/Beskattning_av_overlatelsevinster_av_var(12532)))

Studeravidare. 2014. Empiri. Hänvisat 4.1.2016.

<http://www.studeravidare.se/jobb-och-karriar/examensarbete/empiri>

Infovoice. Validitet och reliabilitet. Hänvisat 3.1.2016.

<http://infovoice.se/fou/bok/10000035.shtml>

Intervjuer

Kjellman, M 2015. Revisor. Intervju 22.10.2015.

INTERVJU 1

Hur många aktier finns det i bolaget?

Hur många aktieägare fanns det totalt och hur mycket ägde respektive aktieägare?

Vad var orsaken till generationsväxlingen?

Hur länge på förhand började du planeringen?

Vilka olika alternativ fanns i tankarna?

Hur skulle du ha gjort idag om det var läge för generationsväxling?

Vad tror du att aktiernas värde är idag jämfört med år 2012?

INTERVJU 2

Hur länge har du jobbat som revisor?

Trivs du?

Hurudant är jobbet som revisor?

Hur länge tar det att värdera ett företag?

Vad är det första du gör när du ska värdera ett företag?

Vilket sätt är det enklaste sättet att värdera ett företag?